

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérés hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

Kolozsvár, februar 2. A' képviselőház második álmából is felébredt.

Táblabirói ábitattal várta furfangos ministereitől a' haza megmentését.

De a' sok Bécsbe szaladgálás, fel 's leirat, rendelkezés és fufang mellett a' körülmények csak súlyosodtak, a' ráczok féktelenebbek 's erősebbek lettek, a' horvátok a' főváros közelébe nyomultak.

Ekkor lebbent el az első álom, midőn aztán kénytelenek voltak a' kormányt kevésbé hiszelékeny ember kezére bízni 's átlátták, hogy a' felámadt csordákat csak haderővel verhetik le.

És elszenderedtek ismét, kifáradva a' harcz lármájától békét álmodtak. Az álmodott békében a' magyar nemzet függetlenségét, szabadságát biztosították azok, kik a' ráczokkal és oláhokkal ellenünk irtó háborút indítottak, véreinket legyilkolták, lakainkat kirabolták, felperzselték. És biztosították azon perczen, midőn hódító reményök hetedik egében, Pestbuda falai alatt zörgették a' számunkra hozott lánczokat.

Windisgräcz a' pacificáló követséget letartoztatta. A' képviselőház szemei újból felnyitak és most látja valahára, hogy egy vaskövetkezeteségű ellenséggel van baja, a' ki martius óta mindég ugyan az: soha nem akart kevesebbet, mint halálunkat, pénzünket 's fegyverünket.

Ha a' perczek oly irtozatosan nagyszerűek nem volnának, élet halál harcz közepette nem állanánk, kedvünk volna nevetni azon a' pacificalo táblabirói jámborságon. És ha a' képviselőház elszánt nyilatkozatában az egyesült akarat kezességét nem bírónk, kedvünk volna egy tükörbe felmutatni a' pacificalo arczok quodlibetjét.

Egy torzkép lenne ez az elcsüggedt 's hiszelékeny jó akaratnak háta megett incarnalt pecsovcik alakjaival.

De az események tulszárnyaltak minden gyarlóságon, jót roszt önvédelemre kényszeritenek. Oly téren állunk, hol nem eskük 's kegyes mosoljok, hanem fegyvereink biztosítandják szabadságunkat; ott állunk, hol a' boszuló igazság keze nehezül ar-

ra, ki másként akar békét mint a' függetlenség 's szabadság alapján.

Mi nem akarunk, mi nem fogunk szolgálja népi lenni; mi nem akarjuk a' béke fehér lobogója alatt kiirtatni nemzetünket. Üdvözlét azért a' képviselőháznak az önvédelem fegyverével kezében.

Ferkő.

Balázsfalva, februar 2. Feri barátom! Alkalmat veszek magamnak a' hivatalos közlekedés útján hozzád írni és pedig anynyival inkább, a' menyoyiben naponkint meggyőződöm arról, hogy írásom nem leend siker[nélküli. Te ugyan is| mint látom, a' táborba küldesz néha egy-egy „Honvédet“ de ide Balázsfalvára, hol éppen ugy szólva „posta statio“ van 's pedig a' tábor előtt felelős, bár egy „Honvéd“ néha a' világ (!) állásáróli ostobaságunkat elosztatná: nem küldesz. Hát ez e' az igazi barátság? *) Itteni életünk igen sajtásagos, urai vagyunk anynyi földnek, hova karunk 's kardunk koronkint kihat; 's ezen bünfészek, környékével együtt a' napi parancsok elvételére koronkint előáll 's hordja be hűségesen azon fegyvereket, melyeket Puchner a' bandita főnök, a' védtelen magyarok kiirtására osztogatott ki. Hordja be töredelmes arcz kifejezéssel azon portékákat, melyeket hihetően a' már legyilkolt tulajdonosok holttesteiről 's uratlan lakaiból hoztak el. Balázsfalváról ugy mint a' környékbeli helységekből még igen sokan vannak távol, a' megérkezők nemzeti szín lobogócskával jelölik ki hon létüket 's ilyen lobogók már már a' környékben egész körül kitűzvék. A' lakosok, kik a' nagyhirű Arszintye, vagy szerinte Axenti Severus azon ijesztésére, mintha a' magyarok által kivétel és irgalom nélkül fognának megnyuzatni, elfutottak 's a' hegyek közt egybegyűlve várják a' halálnak ezen irtóztató nemét, de a' naponkint megjelenőkkel emberi bánásmód, a' szigoru, de igazságos; eljárás több eltévelyedetett csalt már 's csal naponkint hajlé-

*) Bocsássatok meg barátom; én azt sem tudtam, hogy ti Balázsfalván vagytok, azt sem hogy ott posta állomás volna.
Szerk.

kába visza. Egy nagy családi élet ez itten, hol a' borzasztó gyilkosságok elől megfutott, részint itt talált magyar rabok és menekültek nem megvetendő számu 's inkább nevededő mint apadó társasága közepette kell naponkint szállás és élelmezésről gondoskodni. Ennyi kifosztott szerencsétlenek arczaín, kiknek életükön kívül alig maradt egyébök, nézzük naponkint a' jövendő fölötti keserü aggodalmat 's a' kiknek mégis úgy látszik legnagyobb vigasztalódás, ha az ügy győzedelméhez remények nyílik, mert úgy mondanak ök: mi tőlük elraboltatott, azt vissza-adni többé lehetetlen; igen, mert az nem egyedül anyagi érték vala!

Egy szerény figyelmeztetést kívánok itten még megemlíteni. E' környék közelebb áll ahhoz, hogy felhagyva az előtte is képtelen eredményü táborozással, valahára tűzhelyéhez visszatérve ismét napi munkáját folytassa 's ezzel a' bün bevallás a' töredelmesség is csak nem együtt jár, minek következése az is, hogy itt egy középpontja levén a' borzasztó tervek koholmányának, ide összpontosúl most a' rablott portékák gyűjteménye is. Azért ezek kezelésére 's egyéb political intézkedés tekintetéből is, nem lenne felesleges itten egy polgári biztosságot állítani fel 's szaporitva a' környékben a' katonai erőt, sok életben maradt árva- és özvegyeknek lehetne visszaszerezni elrablott tulajdonát 's mi legfőbb, a' menekültek élelmezése, felsegélése is biztosabban 's gyorsabban eszközölthetnék.

Az országos biztos rendeletére tegnap indított utnak innen egy szerencsétlen nyomda oly állapotban, a' minőben találtatott. Úgy látszik a' legutolsó honvéd is meggyőződött arról, hogy egy hatalmas eszköz lehetett itt e' szerencsétlen nyomda a' cselekedetek megérlelésére, azért a' legnagyobb figyelem mellett sem lehetett azt az enyészettől egészen megóvni, különösen mi a' betüket illeti, azokat alig ha lesz betüszedő, ki valaha külön szedendi.

Most a' Szébeni táborozás végéhez siet. Úgy látszik itt volt utolsó rugása a' haldókló szárnak. Már két zászlóalj katonaságot, mint azt az oláhok beszélük, átszállítottak Fejérvárra azért mert tovább harezolni ellenünk nem kívántak, 's át akartak állani. Tegnap egy sivkovich féle köztítést temettettünk el, ki terhesen megsebesülve ide menekült, gondos ápolás mellett végsőhajjai között is átkozta az austriai házat, mely őt ily alacson úton kényszerítette meg halni!

A' honvédet várom. **)

Iván. ***)

***) Küldök bajtárs! Hanem, mert más utját nem tudom, Marósvásárhely felé a' szelindeki táborba. Onnan talán megkapjátok.

****) Több itt lévő barátinkal együtt mindnyájatokat üdvözlünk 's tudositásaid folytatását elvárja Szerk.

Kraszna, jan. 29. Emlékszik-e ön Szur! hogy Kraszna mult év előtt még „ország” nevét hordozta érdemeiért? Tulajdonát e' mai napig megtartotta. E' természetéből kiindulva f. hó 24-én liberalisságának ultrájában saját királyát felakasztatta. Ő királyi felsége, bagolyfalusi Deheban Vaszilika szégyenletében, minden szembesítések daczára e' méltóságát tagadta — mit nem hiszem hogy tesz vala — ha tudja miként Bereczki József kémeri polgár, ki Dobokában 's szomszéd megyékben Urbánnak, ő felsége 5 Ferdinánd hív tábornokának ösztől fogva élelmezési biztos, 430 ujjonc szeszotobofrúja, csupán azért, mert e' tettét elősmerte, tisztü ügyészünk által szabadon bocsáttatott, *) mondom ha ezt tudja vala, elismer mindent 's most egész pompájában tisztelhetjük a' bogdánházi főkapitányt, a' krasznai zavarok főczinkosát, a' meszesi királyt **) az eredetinek dicsőséges mássát. Így pedig gyászos halállal mulla ki minden jó érzésü schwarzgelbeknek nagy bánatára és gyászára.

Néhány krasznai ujdonsággal kedveskedhetem még önnek, ha azon léha (??) győzelmi hírek-ből kedve lesz beszuszokálni hírlapjába.

E' holnap x. napján (de certo die protestatur) királyi tanácsos Sz. I. meghalálózván, temetési tisztességére legsürgetősb sürgöny által citáltattak be a' tisztviselők. Az semmit sem tesz, hűségünk 's tiszteletünk bebizonyítása mellett, ha megyénk legsürgetősb teendői 's felsőbb rendeletek végrehajtása az által félben szakasztattak.

Somlyón az ügy csufolt galuskásoknak honvédekké lételével — kikről közbevetőleg tudja ön, hogy érdemök után tiszték lettek — a' nemzetőrségi tiszték restauratioja történt (de certo die iter. prot.) a' mikor városi hadnagy Pap János ur ékes szónoklatban előadván, hogy tisztválasztásban ne legyen ügyelet arra, kinek van esze, hanem kinek van nagyobb curagéja, kapitánynak elválasztott hadnagy Pap János ur, főh. Lázár János, de nem az a' kinek esze van; alb. Kelemen András és Kába József 'sát.

Vegyes válaszmányunk elhatározta (de certo die et pro prot.) hogy mivel restauratio óta az applacidált hajdukkal, vagy huszárokkal nem éltek

*) Több felszólításra főispán ur harmadnap ujra befogatta ugyan. Azon kevés idő alatt nem csinált egyebet, mint elhitette a' vele találkozókkal, hogy csak Urbán tarthatja meg az országot; a' német uralkodás a' legjobb volt és lesz, a' császári seregék legyőzhetlenek; a' magyarok csak azért emancipálták őket, hogy e' háboruban mellettök legyenek 's ha győznek a' magyarok, az új polgároknak még nagyobb zsarnokai lenednek 's így az egész háboru az urak dolga. Hisz ez csak beszéd; azért ügyeink jól állanak, ez nem hiba.

r. l.

**) Naszódról haza érkezve, azt állította, hogy ő a' király ezen vidéken.

r. l.

tisztviselőink és így szükség felettiek, mivel a' nélkül is tisztí tekintélyeket erélyes magok visellete megőrzötte, tehát ezuttal a' huszár fizetések az enyedi vagy más szerencsétlenek felsegélésére forditassanak, azután pedig megszűntessenek. Olvasd: a' szerencsétleneknek kolduljunk házanként; a' huszárokat pedig illetők 15 nap alatt illetőségök ki nem adása terhe alatt felszereljék.

Guerilla csapatunk, künn van a' sikon, melyet a' forgó szél anynyira kitisztázott, hogy rajta a' delibábnál egyéb, fényes délben sem látható. Halogatjuk, várjuk hová üt ki a' dolog, de talán emberünk sincs reá, ki lobogóját megragadja. Szegény szegény Kraszna ország!!!

Egyébiránt örömmel tudathatom az olvasó közönséggel, miszerint vidékünk csendes. De nehogy azt gondolja valaki, hogy Bem győzelmeinek köszönhetjük. Ez tőlünk igen távol van; vagy embereink szelid jellemének, hiszen ezt a' Bereczki József féle szelid bujtogatók folytonos lázadásban tartják. Köszönhetjük azon szerencsés körülménynek, miszerint a' f. magyarhoni 's erdélyi tábor közt centrum lévén a' vonzó és taszító erők megrohanása miatt még egyik félhez sem csatlakozhattunk; köszönhetjük néhány egyeseknek, kiket a' Jehova sok időig virágoztasson. r. l.

M Vásárhelyi, események (Vég.)

Egynehányan lelkesülve vállalkozának bizonyos hír szerzése végett Kolozsvárra menni 's végre jan. 7-én meghozák táborunk közeledéséről örövendetes hírt.

Ez alatt a' reactio barátai sok álhíreket költének 's mi mint a' reménylett segélyt obajtó vízbe fuló a' legkínosabb helyzetben valánk. Szorongató aggodalmaink mind inkább nevedektek 's nem is ok nélkül, mert e' hó 10-ke táján vala Puchner és czinkossai által városunkra a' végpusztulás órája kitűzve; mint ezt hitelt érdemlő egyének saját szemekkel látott levelek után állítják.

Végre 13-ka éjelen 11 órakor a' székünkől menekült 580 főből álló vitéz csapat a' szép tehetségu Tolnay Gabor őrnagy vezérlete alatt megérkezett. Örömünk leírhatatlan volt. Legyen elég említenem, hogy városunk kicsine nagygya talpon várá rokonainkat, barátainkat 's még azon éjjel hajnal felé megérkezett kedves Vilmos huszárainkkal együtt igyekeznék őket lehető vendégszeretőleg elfogadni, mert t. oct. 20-ka ótai szünteleni katona élelmezés 's kiprédálás miatt polgáraink élés tárai nagyon kiürültek. 14-kén este megérkezett a' szabadító angyalkint várt világhírű hős Bem tábornok is. Tiszteletűnk, halánk 's ragaszkodásunk minden jeleit tanusítók. 16-kán a' derék táor eltavozott 's el védaogyalunk sok ezer kebe áldásai tól kísérve. Az ágyuk mellett égtek a' kanoczok, a' tábor csatarendben távozott. A' valo-

ról mitsem sejtett senki, még az nap találkozásnak előcsapataink a' Gálfalváig nyomuló ellenséggel. Mily máskép menének a' székely táborozás idejében a' dolgok!

17-én Balavásáráról 57 szuronyos fegyverrel ellátott zagoiri szász hozatott be foglyul, kik éppen Balavásárát valának felgyújtandók. Ezek ellen családok tagjait vesztett vidéki székelyeink bosszusan törének ki.

Térparancsnokunk a' Sz Tamási csatákban edzett Forro alezredes 's teljes reményünk van hogy az ujonczokul önként tobuló fiatal székelység siető 's kellő kiképzésre, valamint a' vadász csapatok czélszerű alkalmazására fő gondja leend; mint ezt már volt is szerencsénk tapasztalni.

A' szék törvényesen választott tisztviselői hivatalukba visszaállítottak.

Hazánk egyik vérebe B. Josika Jankó 2-án ment többed magával városunkat kikerülve Szeben felé.

Közelebbről egy szebenből küldött gránátos katona kém fogatott el, ki honvédi 's paraszt öltözetrel is el volt látva.

A' bogácsi szászok, táborunknak Szeben alá vonulása 's Megyesnek elfoglalása után is, egy a' tábor utáni fuvarozásból vissza jött polgár ifjat elverték elkinoztak 's már kiakarták végezni, csupán a' véletlenül oda vetődött két Kossuth lovagnak köszönheti meg mentését.

Azon szomorú hírral zárom be soraimat, hogy a' 27-ik zászlóalj vitéz őrnagya gróf Grubitz Sándor lábán lövést kapott 's lova ráesve ezen esés következtében meghalt 's itten f. hó 27-én szokott katonai diszszel eltemettetett. Sz.

Szamosujvár Febr. 1-én.

Szamosujvárt a' piacon járván papirosra találtam, bele néztem, rendes tartalma kis dolog vala benne. A' városban néha néha hánynak el gunyiratot, de ez nem az vala. A' stil táblabiroi hanghoz volt alkalmazva, a' pontokban volt valami fülbe sugó, nem álhatám meg hogy ne közöljem, mert humoristicája üti a' mostani idő kívánatát. A' papirosan e' vala.

Kérdő pontok:

A' korszellem kérdezteti,

1) Meddig gondolja a' magas aristocrazia hogy a' nemzetiség észre nem veszi, miszerint ő még nincs a' műveltség azon fokán, melynél fogva megismerje vezényletre, kormányzásra alkalmatlan voltát, népszerűséget magának ki nem vivhat; és mikor akar már valahára a' nagyszólással lemondani?

2) Mikor akarják a' megyékben a' gyűlölt kerületi és járásbeli tiszteket elbocsátani? és mikor áll be a' politikai vegytan életbe léptetése, alkalmazása? Különben el nem érthetvén a' jog

egyenlőség, még kevésbé a' testvériség.

3) A' megyékben feláldandó rögtönítelő törvényszékek csak is kárvallottakból alkottatnak össze? Ezek miféle igazságót fognak kiszolgáltatni?

4) A' rögtöni törvényszéket peres fél fogja é tenni, vagy nemzetiségből vegyített bírák, kik forradalom következtében leg kisebb érdekeikben sértve nincsenek?

5) Közeledik-e a' testvériség országa azzal ha a' ki kiránduló nemzetörök bűnöst ártatlant kirabolnak, vagyonjától meg fosztanak, személyét összerongálják, sőt némely helyt életet is vesznek.

6) Használé a' kiegyenlítésnek az, miszerint a' politikai bűnösök közül némelyek vasra veretnek mások nem? némelyek egyesbe dugatnak mások nem, a' kínzásra honnan adatott a' hatalom?

Ezen kérdő pontok megfontolására 's a' jozan okosság világánál megoldására az átalakulás minden baráti felszolitattak.

Ennyi vala az irat, mit a' szerkesztősséggel közleni kívántam.

Honfi.

— Budapestről. A' tőlünk csaknem végképen elzárt fővárosból egy magánlevelet olvastunk e' napokban, mely szerint ott a' zsarnoki rémrendszer már egész erejével lábra kapott; több elfogatások történtek, mind a' mellett, hogy azok, kik magokat compromittáltaknak érezték, nagyobb részint előre eltávoztak. A' lakosok, még azok is, kiken azelőtt egy kis sárga-fekete szín vala látható, kezdik unni az absolutismus nyommasztó nyűgét. Kávéházi őszinte beszélgetések, vigyázatlan nyilatkozatok azonnal feljelenetnek. Hiába ámitják tehát a' Pesti Hirlap emberei a' világot, hogy így amugy minden jó rendben van; mert bizony Windischgrác uram ugyanaz Budapesten, a' ki volt Bécsben. Hanem az oly áruba bocsátható valami, mint a' P. H. és iróinak lelkei, csak oda akarják édesgetni a' Pestről eltávozottakat, hogy őket kélőpczébe kerítsék. Értjük a' madarász kellemes sípját.

Hir szerint az ellenség nem sokára nagy fába akarja vágni fejszét, u. m. Komárom megtámadását kívánja eszközölni. No csak kísértse meg erejét. Mi Komárom megyéről egy más forrásból igen örvendetes tudósítást vettünk. E' szerint az ottani lakosság a' hátrahagyott őrséget több helyen megtámadván, meg- és kiverte.

Mint bizonyost beszélük, hogy midőn Jellasich Károlyi Györgynél kívánt tisztelkedni, ez azt üzente, hogy el nem fogadhatja, mivel beteg, valamint számára mindig beteg lesz.

Nagy rettegésben tartotta a' várost a' Duna, melynek kiáradását minden perczen várták. Azonban a' jég eltakarodott róla, a' nélkül, hogy tetemesebb kárt okozott volna.

A' figyelmező is megjelenik, szerkeszti az ismeretes Vida Károly! Még lapjait nem láttuk, de programját olvastuk. A' borzadásig szemtelen, a' nemzet kormányáról, az országgyűléséről mint terroristicus zsarnok hatalomról szól! Gyalázat fejedre, áruló! míg a' kötelet nyakadra tehetjük! (Alfd. Hirlap.)

(Dunamelléki hírek.) Az ellenség által megszállott vidékeken uralkodó önkény 's zsarnokhatalom jellemzéseül és az általok hirlapok útján 's ámitó gaz czinkosaik által fennen kürtölt vagyon- 's személybátorság vázlatára érdekesnek hittük a' következők közlését.

A' pozsoni német hirlap egyik számában ezek olvashatók: „az itteni katonakerületi parancsnokságnak Pozson megye első alispánjához mult évi dec. 23-ról 's azon évi dec. 25-ről Pozsonváros tanácsához intézett rendelete következtében báró Jeszenák János ősztes vagyona, ki a' pártütők mozgalmait magas mértékben gyámoltá, sőt abban fölötte élénk 's veszélyes részt vön, bíróilag lefoglaltatott. Hasonló eljárás történt Petőtz István Pozson megye volt főügyésze 's Burján Ignác ügyvéd ellen, kik mindketten bíróilag befogva vannak. Kelt Pozsonban, jan. 5-én 1849.“

Szinte az érintett lap szerint bizonyos Kempen feldmarschal-lieutenanttól egy rendelet intézetett a' pozsoni első alispánhoz, melyben a' „megyei állandó választmány“ megszüntetettnek nyilvánittatik 's minden ügyek, a' politikai dolgokat kivéve, melyek eddig közgyűléseken, mik szinte ezután eltiltatnak, tárgyalattak, az általa e' célra kiszemelt megyei egyének által lesznek tárgyalandók 's eldöntendők.

Ezen új atyáskodó kormány, mint nem terjeszti ki még figyelmét, egy adatkát mondunk el: Bizonyos Weisz Miksa pozsoni éjjior unalmában vagy meglehet szükségből éjjel a' falragaszokat letépegette, velök másnap kandallojában begyújtandó; szerencsétlenségére egypár windischgraetz-féle proclamationnak sem kegyelmezett meg, 's ezért szegény haditörvényszék elébe állitattván, három héti fogságra íteltetett. Látszik uraim hogy még saját árnyékaitokban is rémeket láttok de hiszszük eljövend az idő mikor a' népek kiábrándulván bódító álmaikból nem leend szükségük ürügyre hogy nyakaitokat isten büntető keze gyanánt szeghessék. (Közlöny.)

Szerkeszti és saját betűvel nyomatja Ocsvai Ferencz.